

AGOS'UN DEĞİŞEN YAYIN POLİTİKASI

Tuğçe TECİMER

-

İlk sayısı 5 Nisan 1996da yayınlanan Agos, Türkçe ve Ermenice yayın yapan haftalık bir gazetedir. Gazetenin ilk sayısında sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü Diran Bakar; genel yayın yönetmeni Hrant Dink'tir. Gazetenin yayınlanmaya başladığı ilk dönemde yayın kurulunda Diran Bakar, Luis Bakar, Yetvart Danzigyan, Hrant Dink, Setrak Davuthan, Niver Lazoğlu, Harut Özer, Sarkis Seropyan, Harutyun Şeşetyan, Anna Turay, Arus Yumul ve Sendi Zurikoğlu gibi isimler yer almaktadır.[1] Günümüzde ise gazete yazılı basın yanında dijital olarak da yayınlanmakta ve uluslararası okuyuculara ulaşabilmektedir.

Agosun ilk günden bugüne dek izlediği yayın politikasında, Türkiyede azınlık olmak, Türkiyede Ermeni olmak, ulus devlet ve küreselleşme, çok kültürlülük, kimlik, anayasal yurttaşlık ve demokrasi, Ermeni cemaatinin sorunları, kendilerini ifade edebilmenin aracı olan Ermeni dili, Türkiyenin Ermenistanla, Azerbaycanla ve Avrupa Birliği ile ilişkileri, Kilisesinin cemaat içindeki konumu, Sevk ve İskan Kanunu, Varlık Vergisi, 6-7 Eylül Olayları gibi konular ön plana çıkmaktadır.[2]

Agosun yayın hayatı incelendiğinde gazetenin yayınlanmaya başladığı dönemlerde bir süre için Ermeni cemaati ile Türk toplumu arasında bir iletişim kanalı oluşturduğu görülmektedir. Gazetenin yayın hayatına başladığı yıllarda seçilen konularda ve bu konuları işleyiş biçiminde dikkatli davranılmıştır. Zamanla gazetenin, toplumca kabul görmeye başlaması ve Türkiyedeki Ermeni toplumunun temsilcisi konumuna yükselmesi konuları işleyiş tarzında farklılaşmalar yaşanmasına neden olmuştur.

Kilisenin desteği ile yayın hayatın başlayan Agosun yayın politikasında yaşanan önemli dönüşümlerden biri, okur kitlesinin artmasının ardından kilisenin sivilleşmesi üzerine tezler öne sürerek başlattığı laikleşme konusudur. Gazetenin popülerleşmesinin üzerine yaşanan bu durum sonucunda Patrikhane ile ilişkilerinde zaman zaman düzelmeler yaşanmışsa da 2006 yılından itibaren Patrik Mesrob II ve Hrant Dink arasındaki kişisel ilişkiler bir daha düzelmeyecek kadar bozulmuştur. Gazetenin başyazarı ve genel yayın yönetmeni Dink, hem Ermeni toplumu, hem Türk kamuoyu, hem de yurtdışında cemaatin gayri resmi temsilcisi olarak görülmeye başlanmıştır. Dink yazılarında ve çeşitli röportajlarında cemaat liderliği gibi bir amacının olmadığını dile getirirse de zamanla gazetenin varlığı Dink ile özdeşleşmiştir. Kendisini ve gazetesini solcu, devrimci, sivil toplumcu, laik olarak tanımlayan Dink, gazetenin sadece Ermeniler tarafından değil Türkler ve Kürtler

tarafından da okunduğunu ve gerektiğinde Patrikhaneyi uyarmak görevini de üstlendiğini ileri sürmüştür. Böylelikle Agos, zamanla cemaat gazetesi olma özelliğinin ötesinde bir konuma ulaşmış ve diğer Ermenice gazetelerden farklı bir yapıya bürünmüştür. [3]

Agosun yayın politikasında yaşanan diğer bir önemli dönüşüm ise gazetenin fikri önderi olarak yükselen Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dinkin ölümünün ardından yayın politikalarının zamanla değişmesi olmuştur. Türkçe ve Ermenice yayın yapan gazetenin son sayılarında Türkçe ve Ermenice haberlerin konu ve işleyiş bakımından farklılıklar gösterdiği görülmektedir:

Bunlardan biri de 1473. sayıda Ermenice olarak yayınlanan ama Türkçesi bulunmayan «Հայաստանի և Արցախահայրուքան Երաշխավորը» (Ermenistan Artsakh Ermenilerinin Garantörüdür) başlıklı haberdir. Artak Begleryanın açıklamalarına yer verilen haberde Azerbaycanın üçlü bildirim yükümlülüklerini yerine getirmediği ve Artsakh Ermenileri konusunda birincil müzakere merciinin Ermenistan olduğu ifade edilmektedir.[4] Daha önce sözde Artsakh Cumhuriyeti olarak adlandırılan ayrılıkçı yapıda özel kalem olarak görev yapan Begleryanın taraflı tutumu bilinmektedir. İlaveten II. Karabağ Savaşından sonra bölge Azerbaycan kontrolüne geçmiştir ve Karabağdaki meşru yönetim Azerbaycan Devletidir. Dolayısıyla Karabağda yaşayan Ermenilerin birincil merci Azerbaycandır.

Yukarıdaki örnek Agosta Türkçesi olmadan yayınlanan tek haber değildir. Türkçesi bulunmayan haberlerin konu ve içeriklerine bakıldığında Agosun bu politikası sadece basın özgürlüğü amacıyla hareket etmediği düşüncesini uyandırmaktır. Agos sadece Ermenice bilen okurlarına hitap eden bir yayın organı değildir. Gazete aynı zamanda Türk okurlara da hitap etmektedir. Gazetede, Türkçe ve Ermenice farklı haberlerin yayınlanması gazetenin güvenilirliğini zedelemektedir. 1996 yılından itibaren yayın hayatına başlayan ve Hrant Dink gibi sorgulayan bir gazetecinin fikri önderliğinde faaliyet göstermiş olan Agosun günümüz politikaları gazetenin yayınlanmaya başladığı dönemdeki ilkeleri ve misyonu ile çelişkili olacak şekilde Türkiyenin otantik Ermeni nüfusunu adeta diasporalaştırma eğilimindedir.

[1] Hülya Eraslan, AGOS (1996-2005) Türkiyede Yayınlanan Türkçe - Ermenice Gazete Üzerine İnceleme, Ankara 2007, AÜSBE basılmamış yüksek lisans tezi, s.68vd.

[2] Hülya Eraslan, s.72.

[3] Hülya Eraslan , s.215vd.

[4] Հայաստանի և արցախահայրուքան Երաշխավորը, Agos, 17 December 2024, <https://www.agos.com.tr/am/hvotvadzi/31352/hahasdann-e-artsakhahahutyean-yerashkhawvori>.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: TECİMER, Tuğçe. 2026. "AGOS'UN DEĞİŞEN YAYIN POLİTİKASI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2024 / 57. Aralık 18. Erişim Haziran 25, 2026. <https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/AGOS-UN-DEGISEN-YAYIN-POLITIKALARI>



Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır